

SYLABUS KURZU

(Pre školský rok 2023-2024)

Kód predmetu	Kurz	Hodiny týždenne	Kredity	Prerekvizity
B-VOBde008/22	E S T E T I K A	2	4	Žiadne Ukončenie S
Vyučujúci Prof. PhDr. Erich Mistrik, CSc., Katedra etickej a občianskej výchovy				

Kontakt:

Šoltésovej 4, miestnosť č. 115, tel: 02/9015-9181

www.erichmistrik.sk erich@erichmistrik.sk mistik2@uniba.sk

Anotácia:

Predmet vedie študentov k chápaniu zmyslu umenia a súčasnej kultúry. Ukazuje rôzne podoby súčasného umenia a s pomocou analýzy umeleckého diela rozvíja uvedomelé a kritické estetické vnímanie. Rozvíja chápanie procesov prebiehajúcich v súčasnej kultúre.

Ciele:

Rozvoj poznania:

- O hraniciach a povahe umenia, gýča, populárnej kultúry, masovej kultúry.
- O funkciách umeleckého diela a umenia.
- O súčasných procesoch v kultúre.
- O súvislostiach umenia, kultúry a občianstva.

Rozvoj schopností a zručností:

- Schopnosť uvedomelého a kritického estetického vnímania.
- Schopnosť interpretovať súčasné procesy v kultúre.

Hlavné témy semestra:

- a. Zmysel umenia. Umenie, gýč, brak, ne-umenie. Hranice umenia.
- b. Umelecké dielo. Štruktúra umeleckého diela. Pribeh estetického vnímania.
- c. Kultúrna tradícia. Súčasná kultúra a občianstvo.

Úlohy študentov a ich hodnotenie:

Tvorba portfólia o vybranom umeleckom diele

Úlohou študentov bude vytvoriť v priebehu semestra portfólio (dokumentáciu) k vybranému umeleckému dielu (dielo si vyberie študent podľa svojho záujmu).

Portfólio môžu študenti vytvoriť v akejkoľvek forme: v tlačenej, v elektronickej (kombinácia textových, hudobných a obrazových dokumentov, videí, a pod., ako webstránku, ako instagramové konto a pod.

Portfólio môže **obsahovať** rôzny dokumentačný materiál, ktorý osvetľuje umelecké dielo z viacerých hľadísk: novinové výstrižky, adresy stránok z internetu, fakty zo života umelca, vlastné reflexie, kritiky, reprodukcie, grafy, tabuľky, exaktné analýzy a zobrazenia, prípadové štúdie, záznamy rozhovorov, zoznam literatúry o problematike, vlastná reflexia problematiky a pod. Dôležité je, aby portfólio obsahovalo **dokumenty dôležité pre pochopenie** diela a jeho miesta v kultúre, **nie akékoľvek** dokumenty.

Študent má úplnú voľbu v tom, aký materiál si vyberie. Nemusí materiál vytvárať sám, portfólio nie je totožné s písomnou prácou ani referátom. Študent musí materiál **zbierať**. Dôležité je, aby bol materiál **usporiadaný v štruktúrovanej** podobe. Cieľom je, aby portfólio prezentovalo umelecké dielo komplexne a aby poskytlo dôkazy, že študent porozumel súvislostiam diela.

Portfólio **musí obsahovať** dokumenty o **troch okruhoch** (nemusia byť zoradené v tomto poradí, ale musia sa v portfóliu objaviť) + zoznam **prameňov**:

- **Kultúrno-historické** (externé) súvislosti umeleckého diela.
- **Kompozičná** alebo **významová** analýza samotného umeleckého diela.
- **Vzťah** umeleckého diela **k výchove k občianstvu**.
- Na záver – **zoznam** využitých **prameňov**.

Priebežné hodnotenie:max 50 bodov

Po polovici semestra (termín si dohodneme na hodinách):

- a) Definitívne zvolené umelecké dielo, ktorého sa bude portfólio týkať.
- b) Vytvorená štruktúra portfólia. Nemusia byť dopracované detaily, ani nemusia byť všetky časti naplnené, ale musí byť jasné, aké časti bude budúce portfólio obsahovať.

Záverečné hodnotenie:max 50 bodov

Kompletné portfólio. Rozsah – individuálne podľa povahy problematiky.

Klasifikácia:

A 100-91 bodov – výborne = vynikajúce výsledky – získa študent, ktorého portfólio bude budované systematicky, obsiahne mnohostrannosť umeleckého diela a študent prejaví originálny prístup.

B 90-81 bodov – veľmi dobre = nadpriemerné výsledky – získa študent, ktorého portfólio síce bude budované systematicky, ale zameria sa len na najbežnejšie zdroje a prístupy k problematike.

C 80-73 bodov – dobre = bežná, spoľahlivá práca – získa študent, ktorého portfólio bude preukazovať znaky nesystematického a náhodného zhrnutia materiálov.

D 72-66 bodov – uspokojivo = prijateľné výsledky – získa študent vtedy, ak portfólio bude len povrchným náhľadom na umelecké dielo.

E 65-60 bodov – dostatočne = výsledky spĺňajú minimálne kritériá – získa študent vtedy, ak bude portfólio obsahovať niekoľko závažnejších vecných nedostatkov – napríklad študent zoskupí dokumenty, ktoré nesúvisia s vybraným umeleckým dielom, alebo zhrnie náhodne zozbierané dokumenty bez systému, alebo neuvedie žiadne odkazy na využité pramene

Fx 59-0 bodov – nedostatočne = vyžaduje sa práca navyše – získa študent vtedy, ak sa študent obmedzí len na vyjadrenie svojich pocitov a na pramene, ktoré získa náhodným výberom z vyhľadávača, prípadne bude umelecké dielo charakterizované úplne chybné a nedostatočne, alebo portfólio nebude zoskupené podľa povahy umeleckého diela

Uvedené úlohy platia aj pre študentov, ktorí strávia semester na **zahraničnom študijnom pobyte**.

Hlavná odporúčaná literatúra

(Neuvádzam tu umelecko-historickú literatúru, pretože jej výber závisí od konkrétneho umeleckého diela, ktoré bude predmetom portfólia.)

ARMSTRONG, J. – DE BOTTON, A.: *Umění jako terapie*. Zlín : Kniha Zlín, 2014. ISBN 978-80-74731-61-7

- BARTHES, R.: *Mytologie*. Praha : Dokořán, 2004. ISBN 80-86569-73-X
- BENJAMIN, W.: Umelecké dielo v epoche svojej technickej reprodukovateľnosti. In: Benjamin, W.: *Iluminácie*. Bratislava : Kalligram, 1999. ISBN 80-7149-248-5
- BOURDIEU, P.: *Pravidla umění. Vznik a struktura literárního pole*. Brno : Host, 2010. ISBN 978-80-7294-364-7
- BOURRIAUD, N.: *Postprodukce*. b.m. : Tranzit, 2004. ISBN 80-903452-0-4
- ECO, U.: *Dějiny krásy*. Praha : Argo, 2005. ISBN 80-7203-677-7
- ECO, U.: *Dějiny ošklivosti*. Praha : Argo, 2007. ISBN 978-80-7203-893-0
- FREELANDOVÁ, C.: *Teorie umění*. Praha : Dokořán, 2011. ISBN 978-80-7363-164-2
- GABLIKOVÁ, S.: *Selhala moderna?* Olomouc : Votobia, 1995. ISBN 80-85885-20-4
- HADRAVOVÁ, T. 2016: *Co je nového v estetice*. Praha : Nová beseda. ISBN 978-80-906089-7-9
- CHVATÍK, K.: *Strukturální estetika*. Praha : Victoria Publishing, 1994. ISBN 80-85865-03-3
- KULKA, T.: *Umění a kýč*. Praha : Torst, 1994. ISBN 80-85639-17-3
- KOLEKTÍV: *Prečo umenie? Odpovede na najčastejšie otázky kladené v galériách*. Bratislava : SNG, 2021. ISBN 978-80-8059-243-1
- MISTRÍK, E.: *Vstup do umenia*. Nitra : Enigma Jr., 1994. ISBN 80-85471-18-3. Online 20. 8. 2023. <http://erichmistrík.sk/knihy/vstup.pdf>
- MOKREJŠ, A.: *Umění: a k čemu?* Praha : Triton, 2002. ISBN 80-7254-194-3
- PECHLIVANOS, M. – RIEGER, S. – STRUCK, W. – WEITZ, M.: *Úvod do literární vědy*. Praha : Hermann & Synové, 1999 (bez ISBN)
- SCRUTON, R.: *Průvodce inteligentního člověka po moderní kultuře*. Praha : Academia, 2002. ISBN 80-200-1076-9
- STRUHÁRIK, F.: *Co je nového v médiích*. Praha : Nová beseda, 2022. ISBN 978-80-88383-34-5
- VANĚK, J.: *Estetika myslenia a tela*. Bratislava : Iris, 1999. ISBN 80-88778-80-8
- VÁROSS, M.: *Od tvorivosti k tvorbe*. Bratislava : Tatran, 1989. ISBN 80-222-0023-9
- VIRILIO, P.: *Stroj videnia*. Bratislava : Slovenský filmový ústav, 2002. ISBN 80-85187-31-0
- WELSCH, W.: *Estetické myslenie*. Bratislava : Archa, 1999. ISBN 80-7115-063-0
- ZAHRÁDKA, P.: *Vysoké versus populární umění*. Olomouc : Periplum, 2009. ISBN 788-80-86624-48-8
- ZUSKA, V.: *Estetika*. Praha : Triton, 2001. ISBN 80-7254-194-3

Všeobecné příručky

- Estetika na přelomu milénia*. P. Záhradka (ed.) Brno : Barrister & Principal, 2010. ISBN 978-80-87474-11-2
- MISTRÍK, E.: *Estetický slovník*. Bratislava : Album, 2013. ISBN 978-80-971533-4-2 Online. 20. 8. 2023. www.estetickyslovník.sk
- Kritické pojmy dejín umenia*. Nelson, R. S., Schiff, R. (ed.). Bratislava : Centrum súčasného umenia, Slovart, 2004. ISBN 80-7145-978-X
- PERNIOLA, M.: *Estetika 20. století*. Praha : Karolinum, 2000. ISBN 80-246-0213-X
- PLESNÍK, L. A KOL.: *Tezaurus estetických výrazových kvalit*. Nitra : UKF, 2008. ISBN 978-80-8094-250-9
- SOURIAU, É.: *Encyklopedie estetiky*. Praha : Victoria publishing, 1994. ISBN 80-85605-8-X

Neodporúčam používať

- ALPATOV, M. V.: *Dejiny umenia*. Bratislava : Tatran, 1978 (bez ISBN)
- BROŽÍK, V. A KOL.: *Estetika socialistickej spoločnosti*. Bratislava : Pravda, 1982 (bez ISBN)
- GRAHAM, G.: *Filosofie umění*. Barrister & Principal, 1997. ISBN 80-85947-53-6

ŠIMUNEK, E.: *Estetika a všeobecná teória umenia*. Bratislava : Obzor, 1976 (bez ISBN)